

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ดังนั้นจึงมีการผสม การตกลงยอมรับกันในสังคมหนึ่ง ๆ และมีการถ่ายทอดสืบต่อกันจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ภาษารวมของชาติใดก็ตามย่อมมีความสำคัญต่อชนในชาตินั้น ๆ ทั้งสิ้น ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติไทย ความสำคัญย่อมมีมากที่สุด เพราะภาษาไทยเป็นเครื่องแสดงความเป็นชาติ เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนทั้งชาติ และเป็นเครื่องมือในการสื่อสารติดต่อกันระหว่างคนไทยด้วยกัน^๒ ในขณะที่บ้านเมืองกำลังเจริญรุ่งเรืองขึ้นโดยลำดับ มีความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นทั้งในทางเจริญและทางเสื่อม ภาษาไทยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปบ้าง แต่ส่วนที่เป็นเนื้อแท้ของภาษายังคงอยู่ เพื่อแสดงถึงชีวิตจิตใจของชาติ ชาติจะยืนยงคงอยู่และแผ่ไพศาลออกไปให้วัฒนาถาวร ก็ย่อมอาศัยภาษาเป็นเครื่องประกอบส่วนหนึ่ง สนับสนุนกำลังทางอื่น มีกำลังทางทหาร กำลังทางเศรษฐกิจ และกำลังทางจิตใจ เป็นต้น^๓

เราจะช่วยให้ภาษาเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อมได้น้อยที่สุดถ้าเรารู้จักรักษาเพิ่มพูน และใช้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ บุคคลใดสามารถติดต่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจ ความคิดของตนได้ถูกต้อง เรียกว่าบุคคลนั้นใช้ภาษาได้ดี การเรียนการใช้ภาษาจึง

^๑ ประสิทธิ์ กาพย์กลอน, การศึกษาภาษาไทยตามแนวภาษาศาสตร์ (พระนคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๖), หน้า ๔.

^๒ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, บันทึกค้นคว้าภาษาไทย (พระนคร : โรงพิมพ์การพิมพ์, ๒๕๑๔), หน้า ๑.

^๓ พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์, วิทยาสารานุกรม, (พิมพ์ครั้งที่ ๒, พระนคร : แพร่พิทยา, ๒๕๑๔), หน้า ๘๕๒.

ต้องอาศัยการฝึกฝนเป็นสำคัญ เพื่อให้เกิดทักษะ สามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่ว ตามความประสงค์ การรู้จักกฎเกณฑ์ และระเบียบแบบแผนของภาษา จนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ดังกล่าว ไม่เพียงแต่จะเป็นผลดีต่อตนเองเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการประกันมิให้ภาษานั้น ๆ เสื่อมสลายไปด้วย ^๕

การศึกษาภาษาไทย เราศึกษาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน โดยเฉพาะภาษาเขียน เป็นภาษาที่วางระเบียบไวยากรณ์เป็นหลัก จึงต้องมีการศึกษาในเรื่องระเบียบของคำกันขึ้น เป็นต้นว่า การศึกษาเรื่องการสร้างคำหรือการประกอบวลี และประโยค ทั้ง ๓ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญในวิชาหลักภาษาวาควย วากยสัมพันธ์ เราเรียนเรื่องคำ เพื่อให้รู้จักคำชนิดต่าง ๆ ทั้งที่เป็นของไทยและของประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อนำคำมาเรียบเรียงติดต่อกัน เกิดเป็นกลุ่มคำใหม่ ในรูปของคำซ้ำ คำซ้อน คำประสม คำคม สุภาษิต คำพังเพย ตามลักษณะที่ต้องการสร้างคำขึ้นใช้ วลีและประโยคก็เกิดขึ้นด้วยการผูกคำดังกล่าว และถือว่า ๒ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญในการเรียน วากยสัมพันธ์ ^๖

^๕ ประเทือง คล้ายสุบรรณ "การศึกษานวลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในจังหวัดสุพรรณบุรี" (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๓.)

^๖ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, "การสอนหลักภาษาไทย," จุดสารภาษาไทย, (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา, ๒๕๐๕), หน้า ๒๗.

^๖ เจื้อ สตะเวทิน, หลักภาษาและการใช้ภาษาประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย (พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดอักษรเจริญทัศน์, ๒๕๑๐), หน้า ๓.

^๗ นิรันตร์ นวมารค, "หลักภาษา," บันทึกคำบรรยายวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๕), หน้า ๕.

ในปัจจุบันนี้ มีผู้ศึกษาเรื่องของคำและประโยคมากกว่าเรื่องของวลี เพราะมีผู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่ ครูผู้สอนเองก็มุ่งหวังจะให้ผู้เรียน เข้าใจ ชนิดของคำ และประโยคมากกว่าชนิดของวลี ความสนใจของผู้ศึกษาเรื่องวลีจึงตกอยู่ในวงแคบ เพราะเห็นว่าวลีเป็นเพียงส่วนหนึ่งของประโยคเท่านั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เรื่องของวลีน่าจะได้รับความสนใจมากกว่าที่เป็นอยู่ และควรมำประโยคจากการเรียนรู้เรื่องนี้มาใช้อย่างกว้างขวางต่อไป

ตามหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นของกระทรวงศึกษาธิการ ๖ ระบุให้มีการเรียน การสอนเรื่องวลี ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยกล่าวว่า ในชั้นนี้ให้เรียนรู้เรื่องของการผูกถ้อยคำเป็นคำประสมเป็นประโยค และเป็นสำนวนคำต่าง ๆ

เมื่อผู้เรียนเรียนจบชั้นประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น ได้เข้าศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตร^๖ กำหนดให้เรียนภาษาไทย ก. บังคับทุกสายทุกแผนก การเรียนวิชาหลักภาษาและการใช้ภาษาใช้เวลา ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จะต้องเรียน "แบบสร้างของวลีและประโยค การเข้ารูปประโยค การลำดับความ การเรียบเรียงข้อความในลักษณะต่าง ๆ ให้สละสลวย....."

ถ้าผู้ใดเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ แล้ว ได้เข้ามาเรียนในสถาบันฝึกหัดครู หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๔^{๑๐} จะกำหนดให้เรียน

^๖กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๐๓ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๔), หน้า ๙-๘.

^๗กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๐๓ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๐), หน้า ๖.

^{๑๐}กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๔ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๔), หน้า ๑๐.

เรื่องวลี และประโยคในวิชาภาษาไทย ๑ เพื่อช่วยเหลือครูผู้สอนเกี่ยวกับเรื่องคัง
กล่าว หน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู จึงได้จัดทำคู่มือแนะแนวการสอนวิชาภาษา
ไทยขึ้น^{๑๑} และแนะนำการสอนเรื่องวลีกับประโยค โดยตั้งความมุ่งหมายว่า

ก. ใหญ่จึกรูปของวลีและประโยคพอเป็นแนวทางที่จะวินิจฉัยโครงสร้างของ
ประโยคได้

ข. ให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างวลีและประโยค

เนื้อเรื่องที่กำหนดให้สอนเกี่ยวกับเรื่องของวลี คือให้สอนความหมาย ชนิด
หน้าที่ ให้เห็นความแตกต่างระหว่างวลีกับคำประสม

วิธีสอนและกิจกรรมเสนอแนะ

๑. บรรยายวลีและประโยคตามที่มีในเนื้อเรื่องด้วยวิธีให้ตัวอย่างประกอบ

๒. ฝึกฝนการวินิจฉัยวลีและประโยค

๓. ฝึกฝนการสร้างวลีและประโยคโดยใช้ตารางเทียบแทน (substitution table)

การวัดผล มุ่งหมายให้วัดผลความเจริญของนักเรียนว่าดีขึ้นเพียงไร เน้น

การวัดผล ทักษะ และทัศนคติยิ่งกว่าอย่างอื่น

วัดได้โดย

๑. ให้ทำแบบฝึกหัด

๒. สังเกตความเข้าใจ ทักษะ และเจตคติของนักเรียนในขณะที่เรียน

ที่เรียน

จากหลักสูตรคังกล่าวทั้ง ๓ ฉบับ จะเห็นได้ว่านักเรียนต้องเรียนเรื่องวลีและ
ประโยคซ้ำอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้เรียนมาแล้วในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ แต่เรามักจะ

^{๑๑} หน่วยศึกษานิเทศก กรมการฝึกหัดครู, แนะแนวการสอนวิชาภาษาไทย
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ๒๕๐๘, [ม.ป.ท., ม.ป.ป.] หน้า ๕.

พบว่าครูผู้สอนให้ความสนใจเรื่องของประโยคมากกว่าเรื่องวลี เพราะประโยคเป็น เป็นเรื่องใหญ่ มีโครงสร้างซับซ้อน ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจมากที่สุด เวลาที่ใช้ ในการเรียนการสอนหลักภาษามีน้อยชั่วโมงอยู่แล้ว บางครั้งต้องเจียดเวลาไปสอน การใช้ภาษาควย เรื่องของวลีจึงถูกลดความสำคัญลงไป โดยคาดกันว่า ใครก็ตามที่ รู้จักชนิดของคำในภาษาไทยแล้ว ย่อมต้องรู้จักชนิดของวลีไปควย เพราะวลีมีชื่อเรียก และแบ่งชนิดตามชนิดของคำที่นำหน้า ถ้านักเรียนคนใดไม่เข้าใจเรื่องคำหรือเข้าใจ น้อย หรือจำไม่ได้เลย ก็จะมีผลต่อการเรียนเรื่องวลีเช่นนั้นควย ตามประสบการณ์ ที่เคยสอนในวิทยาลัยครู พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใจเรื่องวลีแต่เพียงผิวเผิน โดย เฉพาะเรื่องประโยชน์ของวลี แทบจะไม่มีผู้ใดกล่าวถึงเลย เมื่อผู้เรียนต้องจำใจเรียน โดยมองไม่เห็นประโยชน์ ก็ยากที่เขาเหล่านั้นจะนึกถึงความสำคัญของเรื่องที่เรียน เขา เขาได้ทราบว่ วลีเข้ามาเกี่ยวข้องกับในชีวิตประจำวันไม่น้อยไปกว่าคำ หรือประโยค แล้ว เขาอาจจะให้ความสนใจยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ก็ได้

ประโยชน์ของวลี

๑. ช่วยฝึกการอ่านให้มีอัตราเร็วขึ้น

ในปัจจุบันนี้ การติดต่อสื่อสารกันควยภาษา นั้นมีความจำเป็นมากขึ้น ทุกที่ นอกเหนือจากการพูดและการฟังแล้ว การอ่านและการเขียนช่วยให้ได้ใช้เวลา วางให้เป็นประโยชน์อย่างแท้จริง โดยเฉพาะการอ่านเป็นเครื่องมือในการค้นคว้า หาความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน และมีความจำเป็นต่อผู้ที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น^๒ ถ้าเราอ่านได้เร็วขึ้นเท่าไร เราย่อมได้รับความรู้ ความเพลิดเพลิน เนื้อหาสาระ

^๒ บุญเรือน ศิริมงคล, " การอ่านเอาเรื่องภาษาไทยของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่สาม " (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ-มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗.)

และคุณประโยชน์มากขึ้นเท่านั้น แต่การอ่านได้เร็วต้องอาศัยการฝึกฝน เทรสเลอร์^{๑๓} (Tressler) แนะนำไว้ในหนังสือ English in Action เกี่ยวกับข้อปฏิบัติ เพื่อเร่งอัตราในการอ่านว่า ควรแบ่งประโยคออกเป็นกลุ่มคำที่สัมพันธ์กันเสียก่อน แล้วจึงอ่านเป็นวลี ไม่ใช่อ่านทีละคำ จากคำแนะนำดังกล่าวนี้ เราจึงอาจกล่าวได้ว่า วลีช่วยฝึกการอ่านให้มีอัตราเร็วขึ้นได้

ร.อ. เชน จรรยาเรืองฤทธิ์^{๑๔} ได้เสนอแนะการฝึกอ่านให้เร็วว่าควรมีแบบฝึกหัดเพื่อช่วยให้อ่านได้เร็ว เรียกว่าแบบฝึกหัดจำวลี และแบบฝึกหัดการแยกวลี จะขอยกมาให้ดูเป็นตัวอย่างดังนี้

^{๑๓} J.C. Tressler, English in Action (4th ed., Boston: D.C. Heath and Company, 1945), p. 155.

^{๑๔} เชน จรรยาเรืองฤทธิ์ "การฝึกการอ่านให้เร็ว," เอกสารนิเทศการศึกษา คู่มือครูภาษาไทย ฉบับที่ ๑๑๙, (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๔), หน้า ๒๔ - ๒๘.

แบบฝึกหัดจำวลี

ให้ขีดเส้นใต้วลีหนึ่งใน ๓ วลี ด้านขวามือที่มีข้อความเหมือนวลีแรก ด้าน
ซ้ายมือ

	๑	๒	๓
๑. ข้างบนรั้ว	ข้างถนน	ข้างบนรั้ว	ข้างบนรั้ว
๒. ยังกงอยู่	ยังคงอยู่	ยังคงอยู่	ยังคงอยู่
๓. ในความมืด	ในความมืด	ในความมืด	ในความมืด
๔. เสียเวลา	เสียเวลา	เสียเวลา	เสียเวลา
๕. ฐเสียควย	ฐเสียควย	ฐเสียควย	ฐเสียควย
๖. ในทางดี	ในทางดี ๆ	ในทางดี	ในทางดี
๗. เอามาให้	เอามาให้	เอามาให้	เอามาให้
๘. ตามปกติไม่	ตามปกติไม่	ตามปกติไม่	ตามปกติไม่
๙. เสียไปแล้ว	เสียไปแล้ว	เสียไปแล้ว	เสียไปแล้ว
๑๐. จำนวนใด	จำนวนไหน	จำนวนใด	จำนวนใด

เวลา..... คำผิด..... วันที่.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบฝึกหัดการแยกวลี

ในแบบฝึกหัดต่อไปนี้ ในอ่านแต่ละวลีโดยใช้การจับสายตาที่ตัวอักษร (fixation) เพียงครั้งเดียว^{๑๕}

จังหวัดจันทบุรี อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๓๕๐ กิโลเมตร อาณาเขตทางทิศเหนือ จดจังหวัดปราจีนบุรี ทิศตะวันออก จดเขตแดนประเทศเขมร ทิศใต้ จดชายฝั่งทะเลในอ่าวไทย และจังหวัดตราด ทิศตะวันตก จดจังหวัดระยอง ภูมิประเทศจังหวัดจันทบุรีรุ่มคั่งมาก มีภูเขาล้อมรอบ และมีทะเลอยู่ไม่ห่างจากตัวเมืองเท่าใดนัก ตอนเหนือ เป็นที่สูง เต็มไปด้วยภูเขาสลับซับซ้อนกัน เขาที่สูงเกิน ๑,๐๐๐ เมตรขึ้นไป มีอยู่หลายลูก เช่น ภูเขาสอยดาว ภูเขาสระบาป เป็นต้น

นอกจากแบบฝึกหัดดังกล่าวแล้ว ยังมีแบบฝึกหัดอ่านวลีที่เป็นหน่วยความคิดเพื่อช่วยให้อ่านได้ดีขึ้น แต่จะขอเว้นไว้ไม่กล่าวในที่นี้

๒. สามารถสรุปใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

โดยอาศัยการอ่านอย่างรวดเร็วเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ทั้งหมด จึงต้องฝึกการสรุปใจความสำคัญให้ย่อและกระชับที่สุด ใจความสำคัญที่สรุปลงแล้ว จะอยู่ในรูปของวลีสั้น ๆ ที่อ่านเข้าใจ และได้ใจความทั้งเรื่อง จากนั้น อาจน่ายลของการสรุปใจความสำคัญ ไปใช้ในการตั้งชื่อเรื่อง จากเรื่อง หรือข้อความที่อ่าน หรือฟังมาได้ก็อีกด้วย จะพบว่าบรรดาชื่อหนังสือหรือหัวข้อการอภิปราย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๕} การฝึกอ่านควยวิธีนี้ จะทำให้ชำนาญในการเลือกหน่วยความคิด และอ่านดีขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว ผู้เขียนเสนอแนะให้พยายามใช้วิธีนี้ทุกครั้ง เมื่ออ่านข้อความหรือเรื่องราวที่ต้องการ

ปาฐกถา โทวาตี ชื่อภาพยนตร์ เพลง ชื่องานแสดงหรือการจัดนิทรรศการต่าง ๆ
ชื่อสมาคม ร้านค้า ชื่อรายการตามวิทยุโทรทัศน์ ชื่อคอลัมน์ในหน้าหนังสือพิมพ์ หรือ
นิตยสารต่าง ๆ รวมทั้งการตั้งหัวข้อเรียงความ มักตั้งชื่อเป็นวลีทั้งสิ้น เช่น

- ชื่อหนังสือ " จดหมายจากเมืองไทย "
- ชื่อภาพยนตร์ " มาแต่เลือด "
- ชื่อเพลง " ความฝันอันสูงสุด "
- ชื่อหัวข้อการอภิปราย " วรรณกรรมปัจจุบันกับคนหนุ่มสาว "
- ชื่อหัวข้อเรียงความ " ครั้งหนึ่งในชีวิต "

นอกจากนี้ยังพบวลีในรูปของข้อความสั้น ๆ สะกดหู ซึ่งใช้ในการโฆษณาสินค้า
หรือกิจการต่าง ๆ เช่น ดูเขาใครสบายมาก หรือ ยืมอย่างนี้คือยืมศรีนคร ฯลฯ ข้อ
ความทำนองนี้ จะจูงใจผู้ฟังหรือผู้พบเห็นโฆษณาให้เกิดความสนใจในสินค้า หรือกิจการ
ดังกล่าวไปโดยไม่รู้ตัว การสรุปใจความสำคัญลงเป็นวลีที่ต้องการ และใช้ไต่ตามความ
มุ่งหมาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรสังเกตและลองฝึกหัดทำดู

๓. ช่วยฝึกทักษะการเขียน

การเขียนเพื่อความหมายให้เป็นที่เข้าใจกันทั้งผู้อ่านและผู้เขียน
ต้องอาศัยการรู้จักเรียบเรียงคำพูดตามระเบียบแบบแผนของภาษา จะพบว่าหนังสือ
ข้อเขียน หรือเรียงความที่ผู้อ่าน มักมีการจัดลำดับความคิดต่อเนื่องกันไป หน่วย
ความคิดเหล่านี้ จะปรากฏในรูปของวลีเป็นส่วนใหญ่ ถ้าเริ่มฝึกจากการให้
นักเรียนคิดหรือเขียนออกมาเป็นกลุ่มคำ แล้วนำกลุ่มคำมาเรียบเรียงเข้าเป็นประโยค
เป็นเรื่องราวต่อไปได้ การเขียนเรียงความก็จะไม่ใช่เรื่องยากจนเกินไป ครูอาจจะ
ช่วยยกกลุ่มคำขึ้นมากลุ่มหนึ่ง แล้วให้นักเรียนพยายามเขียนหรือพูดต่อไปถึงสิ่งที่เขา
นึกถึงเชื่อมโยงกันไป ให้แนวความคิดนั้นอยู่ในรูปของวลี อาจจะสั้น ๆ ห้วน ๆ

บ้าง หรือสละสลวยบ้าง ก็สุดแต่ความสามารถของเด็ก

ยกตัวอย่างกลุ่มคำที่ครูพูดนำขึ้น เช่น " เช้าวันหนึ่ง "

นักเรียนอาจติดต่อกันไปถึงวันอาทิตย์ ไปเที่ยวเล่นสวนคุณป้า ผลไม้บนนาชนิด
นกสีสวย หุงน้าเขา ฟ่ำสี่คราม ไปกับพ่อแม่ ฯลฯ

เมื่อนักเรียนเกิดความคิดขึ้นแล้ว ให้นำความคิดเหล่านี้มาเรียบเรียงเป็น
เรื่องราวตามที่ต้องการ ด้วยวิธีนี้ครูจะสอนเรียงความ หรือการฝึกทักษะการเขียน
ได้อย่างสบายใจ และสนุกสนาน ส่วนนักเรียนจะเขียนใดตามความสามารถของแต่ละ
บุคคล และอาจไม่มีคำกล่าวหาว่า เขียนไม่ได้ หรือไม่มีอารมณ์จะเขียน เมื่อครูมอบ
งานให้ทำก็ได้

ตามที่ได้หยิบยกประโยคสำคัญของวลีมากล่าวไว้แต่เพียง ๓ ประการจะเห็น
ได้ว่า การเรียนการสอนเรื่องวลีเท่าที่เคยเป็นมา ไม่เป็นการพอเพียงที่จะบรรลุ
ถึงประสงค์ดังกล่าว ครูจึงควรรู้จักนำสิ่งที่อยู่รอบตัว หรือสิ่งที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน
มาใช้ให้เป็นประโยชน์ ต่อการเรียนการสอนให้มากที่สุด เพื่อครูจะได้ไม่รู้สึกเบื่อหน่าย
ต่อการสอน ชนิดที่ยึดแบบเรียนเป็นหลัก ตัวนักเรียนเองก็จะได้รับความสนุกสนาน เกิด
ทัศนคติที่ดีต่อวิชาหลักภาษา โดยที่เกิดความเข้าใจและมองเห็นว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้ไป
เป็นสิ่งที่มีความหมาย และนำไปใช้ในในชีวิตประจำวันได้ มีใช้สิ่งที่จะต้องเรียน เพราะ
หลักสูตรกำหนดให้เรียน หรือตัวเองจำเป็นต้องเรียนเพื่อให้จบ ๆ ไปเท่านั้น

การนำวิชาภาษาศาสตร์ เข้ามาช่วยในการสอนภาษาไทย

เรื่องของเนื้อหาและการเรียนการสอนเป็นเรื่องสำคัญ สมปอง พิริยกิจ^{๑๖}

^{๑๖} สมปอง พิริยกิจ, "หลักภาษากับการนำไปใช้," เอกสารนิเทศการศึกษา
คู่มือวิชาภาษาไทย เล่ม ๓ ฉบับที่ ๑๐๐, (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๒)

ได้ฝากข้อคิดในการสอนว่า ควรให้เด็กได้เห็นสิ่งแปลก ๆ บ้าง เพราะความซ้ำซากของเนื้อหาวิชา จะทำลายความสนุกสนานและความอยากรู้อยากเห็นของนักเรียน ครูควรหาตัวอย่างใหม่ ๆ หรือให้นักเรียนช่วยกันนึกขึ้นบ้าง และครูควรมีความรู้ในเรื่องการนำวิธีการทางภาษาศาสตร์มาใช้สอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักและทราบลักษณะของภาษาไทยว่า มีองค์ประกอบที่สำคัญอะไรบ้าง ได้ศึกษาระบบและโครงสร้างของภาษา ซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนความรู้ของตน และเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้าเรื่องราวของภาษาไทยต่อไป ^{๑๗}

ครูที่มีความรู้ทางภาษาศาสตร์นั้น ควรจะเป็นครูที่สามารถแยกแยะและแสดงตัวอย่างองค์ประกอบทางภาษาแก่นักเรียนได้ รู้ลักษณะและประโยคของภาษา รู้ออกแตกต่าง และข้อเหมือนกันของภาษาที่สอน และภาษาท้องถิ่น รู้วิวัฒนาการของภาษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามสมัย และรู้อื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ^{๑๘} แต่อย่างไรก็ตาม ครูสอนภาษาไทยที่มีความรู้ดังกล่าวยังมีน้อย และที่สำคัญที่สุด ยังไม่มีตำราวิเคราะห์ภาษาไทยตามหลักเกณฑ์ภาษาศาสตร์ ที่ครูจะนำไปใช้สอนได้โดยตรง ^{๑๙} จากการสำรวจการสอนภาษาไทยของสุพจน์ พุกกะวัน ^{๒๐} พบว่า ครูที่สอนถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์

^{๑๗} วิจิตร ภาณุพงศ์, " การศึกษาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษา, " วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๘ (มีนาคม, ๒๕๑๖), หน้า ๓๖.

^{๑๘} Robert Lado, Language Teaching (New York : McGraw-Hill, Inc., 1964), pp. 8 - 10.

^{๑๙} อัมพร สุขเกษม, " การศึกษาเพื่ออธิบายเนื้อหาบางประการในวิชาหลักภาษาไทยระดับ ม.ศ. ตอนปลาย โดยใช้หลักทางภาษาศาสตร์ " (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๔.)

^{๒๐} สุพจน์ พุกกะวัน, " การวิเคราะห์และประเมินผลหลักสูตรภาษาไทยระดับ ป.ศ. พุทธศักราช ๒๕๐๘ " (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๑๖.)

มีเพียง ๒๕% โดยใช้วิธีการให้ตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนสรุปกฎเกณฑ์ จากนั้นครูช่วยสรุป แล้วให้ทำแบบฝึกหัด ส่วนครูอีกเป็นจำนวนมาก ยังใช้การอธิบายกฎเกณฑ์แล้วให้นักเรียนจดตาม หรือให้นักเรียนจดก่อน แล้วครูอธิบายและให้ทำแบบฝึกหัด เรื่องของการแก้ไข ปรับปรุงวิธีการสอน ตำราหลักภาษา และแบบฝึกหัดไวยากรณ์ให้เข้ากับหลักภาษาศาสตร์ เพื่อช่วยให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันได้จริง ๆ จึงคุยห่างไกลกับความเป็นจริงอยู่มาก ^{๒๑}

การนำแบบฝึกหัดเข้ามาช่วยในการสอนวิชาหลักภาษา

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ^{๒๒} ได้ชี้ให้เห็นว่า ลำพังวิชาภาษาศาสตร์อย่างเดียว ย่อมไม่ทำให้เราเป็นครูสอนภาษาที่ดีได้ เพราะนักภาษาศาสตร์จะบอกความจริงเกี่ยวกับภาษาเท่านั้น ในการสอนจึงต้องมีสิ่งสำคัญอีก ๒ สิ่ง คือการเลือกเนื้อหาที่จะสอน และการเลือกกลวิธีที่จะทำให้นักเรียนได้เรียน เมื่อเลือกได้แล้ว ความจำเป็นในขั้นต่อไปก็คือการสอนให้เกิดทักษะ ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนอยู่เสมอ โดยฝึกจากสิ่งที่ย้ายไปหาสิ่งที่ยาก และฝึกบ่อยครั้ง ^{๒๓} การสอนหลักภาษาไทยให้สนุกต้องให้นักเรียนได้พยายามทำแบบฝึกหัดให้มากที่สุด ในแบบฝึกหัดจะมีข้อฝึก เมื่อครูชี้แจงให้ทราบว่า ตรงนั้นตรงนี้ผิด จะทำให้เด็กรู้สึกสนุกขึ้น และระวังอย่าให้เป็นการประจานนักเรียน ^{๒๔}

^{๒๑} บุญชิ้น ทองอยู่, "ข้อสังเกตเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในสหรัฐอเมริกา," วารสารวิสามัญศึกษา, ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ (พฤษภาคม, ๒๕๑๒), หน้า ๑๘.

^{๒๒} บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, "การใช้วิชาภาษาศาสตร์ให้เป็นประโยชน์ในการสอนภาษาของผู้เรียน," ชุมนุมทางภาษาไทย, (พระนคร : โรงพิมพ์การพิมพ์, ๒๕๑๗), หน้า ๓๘.

^{๒๓} ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, คู่มือครูประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาภาษาไทย เล่ม ๑ (พิมพ์ครั้งที่ ๒, พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๔), หน้า ๗.

^{๒๔} นิรันตร์ นวมารค, จุดสารภาษาไทย (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, ๒๕๑๔), หน้า ๑๐๔ - ๑๔๕.

เมื่อมีข้อคิด นักเรียนจะต้องแก้อายป้อโยให้หายไปโดยไม่แกเป็นอันขาด^{๒๕} ควรที่
 แจงให้เขาเข้าใจว่า เขาแกสิ่งที่คิดนั้นเป็นประโยชน์แก่ตนเอง มิใช่เป็นการลงโทษ
 พร่ำเพรื่อ เด็กทราบแล้วจะแกข้อผิดพลาดด้วยความเต็มใจ ข้อสำคัญครูควรจะตรวจแบบ
 ผิดท้ออย่างสม่ำเสมอ และให้เด็กมีโอกาสทราบผลงานของตน หากมีข้อดีเด็กจะได้ใช้
 ความสำเร็จเป็นเครื่องขวัญให้อยากเรียนก้าวหน้าต่อไป โดยเฉพาะในเรื่องของแบบ
 ผิดท้อ เด็กจะมีกำลังใจทำมากขึ้น และมีโอกาสถูกมากขึ้นด้วย แบบผิดท้อจึงควรเป็น
 เรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็ก มิใช่เรื่องสมมุติที่ไร้ความหมาย ถ้าครูสามารถจัด
 ทำแบบผิดท้อขึ้นเองได้ หรือแม่แต่จัดหามาจากที่อื่นให้เด็กทำได้ จะเป็นการท่นเวลา
 ในการเขียนกระดานดำ และให้ประโยชน์แก่เด็กอย่างคุ้มค่า^{๒๖}

ดร. กอ สวัสดิพิพาณิชย์^{๒๗} ให้แนวการสอนภาษาไทยในเรื่องการฝึกให้เกิด
 ทักษะว่า ครูจะต้องดำเนินการต่อไปนี้

ก. ต้องเตรียมแบบฝึกหัดรอบคอบว่า ต้องใช้แบบฝึกหัดแบบไหน ใช้อย่างไร
 และต้องพิจารณาด้วยว่า แบบฝึกหัดนั้นไปช่วยทำให้เกิดทักษะนั้น ๆ จนนำไปใช้ได้หรือไม่

ข. ให้ฝึกหัดแบบฝึกหัดสั้น ๆ แต่หลายแบบ เพื่อฝึกหัดทักษะอันเดียวกัน จน
 เกิดความแม่นยำ แบบฝึกหัดควรมีหลายแบบ เด็กจะได้ไม่เบื่อ

ค. ให้ฝึกในสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น คัดบนกระดานดำ คัดบนกระดาษ
 มาปิดไว้ให้อ่าน

^{๒๕} ฐะปะนีย์ นาครทรรพ, เรื่องเดิม, หน้า ๘.

^{๒๖} บุญถิ่น อัคราภกร, "ข้อคิดเห็นในการสอนภาษาไทย," เอกสารนิเทศ
 การศึกษา คู่มือวิชาภาษาไทย เล่ม ๓ ฉบับที่ ๑๐๐, (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการ
 ฝึกหัดครู, ๒๕๑๒), หน้า ๒๖.

^{๒๗} กอ สวัสดิพิพาณิชย์, "แนวการสอนภาษาไทย," เอกสารการนิเทศการ
 ศึกษา คู่มือครูภาษาไทย ฉบับที่ ๑๑๗, (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๔),
 หน้า ๑ - ๒.

ง. ประเมินผล การประเมินผลตอนฝึกหัดนั้น ต้องประเมินเพื่อดูว่าเด็กเกิด ความชำนาญในทักษะนั้นเพียงไหน อาจให้เด็กออกมาพูดว่าทำอะไรไม่ได้ในแบบฝึกหัด นั้น ๆ หรืออาจหาวิธีอื่น เพื่อค้นดูว่าเด็กทำแบบฝึกหัดนั้น ๆ ไม่ได้เพราะอะไร ถ้าเรา ไม่ประเมินผล เราจะไม่มีโอกาสฝึกเด็กให้เกิดทักษะที่ต้องการได้

ถึงแม้ว่าแบบฝึกหัดจะมีความสำคัญต่อการฝึกทักษะ โดยเฉพาะทักษะทางการพูด และการเขียน แต่ก็ยังมีครูอีกเป็นจำนวนมากที่ให้แบบฝึกหัดแก่เด็กอย่างไม่เหมาะสม ไม่ ช่วยให้เกิดเข้าใจความหมายได้อย่างถูกต้อง ^{๒๔} จึงควรเลือกแบบฝึกหัดก่อนนำมาให้ เด็กทำพอสมควร

มีการวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติ หรือความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษาที่มีต่อวิชาภาษา- ไทย ของนิสิตปริญญาตรีและปริญญาโท ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๐๒ - ๒๕๑๕ พบว่าวิชาที่นักเรียนนักศึกษาไม่ชอบเรียนมากที่สุดในหมวดภาษาไทย คือ หลักภาษา จากการวิจัยดังกล่าวในบางปีพบว่านักเรียนนักศึกษามีความเห็นเกี่ยวกับการ ทำแบบฝึกหัดต่างกัน แม้ว่าแบบฝึกหัดเหล่านี้จะไม่เกี่ยวกับเรื่องวลีโดยตรง แต่ก็ เป็นแบบฝึกหัดในการเรียนหลักภาษา จึงควรจะได้นำมาพิจารณาด้วย

ประกาศรี สุกุมรรทัต ^{๒๕} ทำการวิจัยในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ สรุปข้อเสนอแนะ ของครูว่า นอกจากจะอยากให้มีหนังสือแบบเรียนหลักภาษามากกว่าที่เป็นอยู่แล้ว ยังต้อง การให้มีแบบฝึกหัดสำหรับนักเรียนด้วย ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ครูควรให้นักเรียนทำแบบ

^{๒๔} ประทีป มหาจันทร์, หลักการสอนภาษา (โรงเรียนสาธิต " พิบูล- บำเพ็ญ " วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน, อัสสัมชัญ), หน้า ๗.

^{๒๕} ประกาศรี สุกุมรรทัต, " การสำรวจการสอนวิชาหลักภาษาไทยในชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนคร " (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘.)

ฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดทักษะ และครูจะได้แกขอบกพร่องในการใช้ภาษาไทย
ของนักเรียน การเก็บคะแนนจากแบบฝึกหัด จะเป็นส่วนหนึ่งของการวัดผลปลายปีด้วย

อมรรวรณ์ แจ่มศรี ^{๓๐} วิจัยพบว่า นักศึกษาร้อยละ ๗๓ ตอบว่าอาจารย์ให้
แบบฝึกหัดนาน ๆ ครั้ง และเสนอแนะว่าการสอนหลักภาษาที่ดี ควรจะได้ฝึกให้เด็กเป็น
คนช่างสังเกตการใช้ภาษาของบุคคลต่าง ๆ ที่อยู่ล้อมรอบตัวเอง เช่นพิจารณาจากหนังสือพิมพ์
ชื่อห้างร้าน สถานที่ราชการ

004961

นลินี เกษรอังกูร ^{๓๑} พบว่านักเรียนต้องการทำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวน และวัด
ผลความเข้าใจของตน นักเรียนให้ความเห็นว่า การทำแบบฝึกหัดมาก ๆ เป็นเรื่อง
สำคัญของการเรียนภาษาไทยซึ่งเป็นวิชาทักษะ ควรทำแบบฝึกหัดทุกครั้งที่บ้านทบทวน
และมีนักเรียนที่ไม่เคยทำแบบฝึกหัดเลย

ศิริจันทร์ วิชาตรง ^{๓๒} พบว่ามีอาจารย์ร้อยละ ๕๖.๓๔ ที่ให้นักศึกษาทำแบบ
ฝึกหัดนาน ๆ ครั้ง ส่วนร้อยละ ๖.๖๖ ตอบว่าอาจารย์ไม่เคยให้ทำเลย การทำแบบฝึกหัด
มักทำในห้องเรียน และทำเป็นการบ้าน มีการตอบปากเปล่าบ้าง ทำข้อเขียนบ้าง
ร้อยละ ๕๑.๒๐

^{๓๐} อมรรวรณ์ แจ่มศรี, " ทักษะคิดของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพฯ
ปีการศึกษา ๒๕๑๐ ที่มีต่อวิชาภาษาไทย " (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุ-
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐.)

^{๓๑} นลินี เกษรอังกูร, " การศึกษาเรื่องการเรียนรู้การสอนวิชาภาษาไทยของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๑๒ "
(วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒.)

^{๓๒} ศิริจันทร์ วิชาตรง, " ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยครูในจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา ที่มีต่อวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา ๒๕๑๔ " (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์บัณฑิต คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔.)

ภรณี จุลกะ ^{๓๓} พบว่านักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ ร้อยละ ๖๔.๒ ที่
อาจารย์ให้ทำแบบฝึกหัดไม่สม่ำเสมอ แต่ร้อยละ ๓๒.๕ เห็นว่าให้ทำสม่ำเสมอ

จุฬาลักษณ์ โภศลานันท์ ^{๓๔} สรุปข้อคิดเห็นของนักเรียนว่า ร้อยละ ๖๓.๗
ได้ทำแบบฝึกหัดสม่ำเสมอ แต่จำนวนร้อยละ ๓๖.๓ ตอบว่านาน ๆ ถึงจะได้ทำสักครั้ง
หนึ่ง แบบฝึกหัดส่วนใหญ่ทำทั้งในห้องเรียน และทำเป็นการบ้าน เมื่อถามครูปรากฏว่า
ครูคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ตอบว่าให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทุกครั้งเมื่อจบบทเรียน ครู
จำนวนสูงสุดร้อยละ ๗๑.๔๓ ตอบว่านาน ๆ ครั้ง จะนำหนังสือที่มีได้กำหนดเป็นแบบ
เรียนมาให้นักเรียนอ่านและทำแบบฝึกหัด มีครูจำนวนร้อยละ ๑๔.๓ เท่านั้นที่แสดงควม
เห็นว่าควรกวัดขันให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยสม่ำเสมอ และเห็นประโยชน์ของการทำ
แบบฝึกหัด

จากผลการวิจัยเรื่องต่าง ๆ ดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่ายังมีครูอีกเป็นจำนวนไม่
น้อยที่มองข้ามความสำคัญของการให้ทำแบบฝึกหัดไป ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ครู
ละเอียดต่อเรื่องนี้อย่างชัดเจนจึงอาจจะเป็นไปได้ที่ครูไม่มีเวลาพอหรือมีเวลานั้นก็อาจจก
แบบฝึกหัดสำหรับให้เด็กทำ ผู้จัดทำแบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลี จึงหวังใจว่านอกจาก

^{๓๓} ภรณี จุลกะ, "ความคิดเห็นที่มีต่อวิชาภาษาไทยของนักศึกษาวิทยาลัย
เทคนิคกรุงเทพฯ ปีการศึกษา ๒๕๑๕ (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕.)

^{๓๔} จุฬาลักษณ์ โภศลานันท์, "การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔
และปีที่ ๕ โรงเรียนพณิชยการราชดำเนิน ปีการศึกษา ๒๕๑๕" (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๕.)

จะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูและนักศึกษาวิทยาลัยครูแล้ว การจัดทำแบบฝึกหัด
เรื่องนี้ยังอาจจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนวิชาหลักภาษาไทยในโรงเรียน หรือสถาบัน
อื่น ๆ บางตามสมควร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

๑. เพื่อสร้างแบบฝึกหัดสำหรับสอนเรื่องวลีในวิทยาลัยครู เพื่อให้นักศึกษา
มีความเข้าใจและทักษะในการใช้วลีดียิ่งขึ้น
๒. เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดและนำมาทดลองใช้กับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้น

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาปัญหาและความรู้ในการเรียนเรื่องวลี จากตัวอย่างประชากร
ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้น ของวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง
ราชบุรี จำนวน ๑๐๐ คน โดยเจาะจงว่านักศึกษาต้องเรียนวิชาภาษาไทย ๑ มาแล้ว
ทุกคน

๒. สร้างแบบฝึกหัดขึ้นตามแนวคิดของหลักภาษาเดิม โดยยึดตำราหลักภาษา
ของพระยาอุปกิตศิลปสาร เป็นหลัก ส่วนแนวคิดของนักภาษาศาสตร์ ที่นำมาประกอบนั้น
ได้ยืมวิทยานิพนธ์ของ ดร. วิจินต์ ภาณุพงศ์ (ฉบับพิมพ์ในประเทศไทย) เป็นหลัก

๓. เพื่อให้แบบฝึกหัดน่าสนใจ และผู้เรียนอาจทำด้วยตนเองโดยผู้สอนไม่ต้อง
เสียเวลาสอนมากนัก จึงใช้การสร้างแบบฝึกหัดในรูปแบบต่าง ๆ กัน พร้อมทั้งเขียนคำ
อธิบายและยกตัวอย่างประกอบด้วย

- ๔. เน้นการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์มากกว่าการให้จำชื่อยาว ๆ ยาก ๆ
- ๕. การวิจัยครั้งนี้ไม่คำนึงถึงระดับสติปัญญา ความสนใจ ความสามารถ - พิเศษ รัศมีอายุ และเพศชายหญิง ที่จะมีผลให้การทำแบบฝึกหัดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

- ๑. ศึกษาหาความรู้จากเอกสาร งานวิจัย และหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องนี้รวมทั้งหลักสูตร ประมวลการสอน และหนังสือแบบเรียนหลักภาษาไทย ที่ใช้ในการสอนเรื่องวลี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้น
- ๒. เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวลีชนิดต่าง ๆ มาจัดเข้าเป็นหมวดหมู่ เพื่อเตรียมสร้างแบบทดสอบ และแบบฝึกหัด
- ๓. ศึกษาการเขียนแบบฝึกหัด จากหนังสือแบบฝึกหัดทั้งของในประเทศและต่างประเทศ และรวบรวมตัวอย่างจากหนังสือ เอกสาร วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ตลอดจนภาษาพูด เพื่อเตรียมสร้างแบบฝึกหัด
- ๔. สร้างแบบทดสอบพื้นความรู้เรื่องวลี ให้นักศึกษาวิทยาลัยครูจันทระ เกมทดลองทำ เมื่อปรับปรุงแล้วจึงนำไปใช้กับตัวอย่างประชากรวิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึงราชบุรี
- ๕. สร้างแบบฝึกหัดให้ครอบคลุมความรู้เรื่องวลี เกี่ยวกับชนิด ความหมาย และหน้าที่ แทรกคำอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ นำไปทดลองใช้กับตัวอย่างประชากรจำนวน ๑๐๐ คน
- ๖. เฉลยแบบฝึกหัด แล้วทิ้งระยะเวลาไว้ประมาณ ๔๕ วัน จึงนำแบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจหลังการทำแบบฝึกหัดไปให้ทำอีกครั้งหนึ่ง
- ๗. นำผลการทดสอบครั้งแรก และครั้งหลังมาคิดค่าเฉลี่ยของคะแนนความก้าวหน้าและทดสอบค่า z

๕. นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้แบบฝึกหัดสมบูรณ์พร้อมที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนเรื่องวลีได้

คำจำกัดความ

แบบฝึกหัด หมายถึง แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบแบบเลือกตอบ และตอบโดยเสรี ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องชนิด ความหมาย และหน้าที่ของวลี

วลีในภาษาไทย หมายถึง กลุ่มคำที่มีตั้งแต่ ๒ คำขึ้นไป มีเนื้อความเป็นเรื่องเดียวกัน แต่มีใจความไม่สมบูรณ์พอที่จะเป็นประโยค แบ่งชนิดและหน้าที่เช่นเดียวกับคำในภาษาไทย ใจตามลำพัง และใจประกอบเข้าประโยคได้

ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา หมายถึง ระดับ ป.กศ.ต้น ในสถานศึกษาฝึกหัดครู

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่เรียนในระดับ ป.กศ.ต้น ชั้นปีที่ ๒ ของวิทยาลัยครู หนองบัวจอมบึง ราชบุรี จำนวน ๑๐๐ คน ไม่จำกัดเพศ วัย และสติปัญญา แต่ต้องเรียนวิชาภาษาไทย ๑ มาแล้ว

ภาษาไทย ๑ หมายถึง วิชาภาษาไทยบังคับให้เรียนในระดับ ป.กศ.ต้น เฉพาะวิชาหลักภาษา ให้เรียนเรื่องหลักการอ่าน หลักการเขียน รวมทั้งเรื่องวลี และประโยค

แบบทดสอบ หมายถึง แบบทดสอบความรู้ ความเข้าใจ ก่อนและหลังทำแบบฝึกหัด จะเป็นเครื่องมือในการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัด

ภาษาศาสตร์ หมายถึง วิชาที่ว่าด้วยทฤษฎีและหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ระบบและโครงสร้างของเสียง คำ และกลุ่มคำ

ประโยชน์ของการวิจัย

๑. เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย เพราะได้ศึกษาเรื่องวดีอย่างลึกซึ้ง ช่วยให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับลักษณะ หน้าที่ และชนิดของวดี

๒. เป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาตอนต้น ในการนำไปใช้ประกอบการสอนและคิดทำแบบฝึกหัดเรื่องอื่น ๆ ขึ้นใช้เอง

๓. เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในการเรียนหลักภาษาไทยเรื่องนี้ เพราะจะเข้าใจความแตกต่างของวดีกับคำประสม และวดีกับประโยคได้ดียิ่งขึ้น

๔. เป็นประโยชน์แก่ครูผู้สอนภาษาไทยระดับอื่น และผู้ที่สนใจจะได้ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยทำนองเดียวกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย